

Tilhører Undergrunnskartverket

Må ikke fjernes

BO: i 14TM

OSLO KOMMUNE

GEOTEKNISK KONTOR

OSLO KOMMUNE
Geoteknisk kontor
KINGSGT. 22, OSLO 4
Telf. 35 59 60

RAPPORT OVER:

Klemetsrud resirkuleringsanlegg.

R-1853-1

11. okt. 1982.

Del 1: Grovhullstrasé for vannledning.

- Bilag 0: Standardbeskrivelse av bor- og laboratoriearbeider
- " 1: Situasjons- og borplan
 - " 2: Lengdeprofil

INNLEDNING

I henhold til brev av 13. sept. 1982 (rekv.nr. 7041 B) fra Oslo vann- og kloakkvesen har geoteknisk kontor utført grunnundersøkelser langs en ledningstrasé ved Ljansbruveien/Klemetsrud.

Hensikten med undersøkelsen har vært å kartlegge fjelloverflaten for å avklare om det er mulig å bore et grovhull for vannledning langs traséen.

MARKARBEID

Markarbeidene ble utført av mannskaper fra vårt kontor den 30. sept. 1982. Det ble utført 9 enkle sonderboringer til antatt fjell i den aktuelle traséen. Endepunktene på trasé en ble satt ut av Oslo vann- og kloakkvesen. Borpunktene ble målt inn mellom disse med 5 m intervaller, og nivellert ut i fra PP 4732 med oppgitt høyde 111,87 m.

Ved en misforståelse under påvisning av traséen ble det først boret mellom to plugger som var utsatt like i nærheten av den aktuelle traséen.

Resultater fra disse boringene, i alt 12 sonderinger, er tatt med på situasjons- og borplanen, bilag 1.

TERRENG- OG GRUNNFORHOLD

(Jfr. bilag 1 og 2)

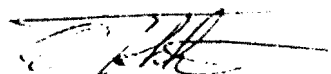
Terrenget stiger fra borpunkt 1 i vest til borpunkt 2 i øst. De utførte boringene viser liten dybde til fjell i den østre delen, men stor dybde i den vestre, f.eks. 5,3 m til fjell ved punkt 1. Den vestre delen av profilet består altså av en betydelig løsmasseavsetning.

KONKLUSJON

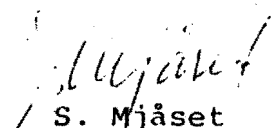
Som en ser ligger den prosjekterte grovhullsledningen på et høyere kotenivå enn fjellet i den vestre delen av profilet. Den prosjekterte løsningen blir dermed lite aktuell. En mulighet vil kanskje være å bore grovhullet fra startpunktet på ca kote 142 med slakere fall mot ca kote 130 ved borpunkt nr. 7, og grøfte traséen videre vestover.

Vi er gjerne behjelpelig i den videre prosjektering og med en eventuell prøvetaking av løsmasseavsetningen med tanke på grøfting.

Geoteknisk kontor

O. Tokheim

S. Mjåset

STANDARD BESKRIVELSER

BESKRIVELSE AV BORMETODER

Enkel sondering betegner neddriving av stålstenger uten registrering av notstand, for eks. slagsondering med slegge eller slagbormaskin.

Dreieboring utføres ved å måle synkninger under dreining når boret er lastet med 100 kg. Synker det for mindre last dreies ikke. Boret er forsynt med en pyramideformet spiss som er vridd en omdreining. Lengden av spissen er 20 cm og sidekanten er 3 cm. Under opptegning av resultatene angis antall omdreininger pr. m synkning på høyre side av kullet, og lasten på boret på venstre side.

Fjellkontrollboringer utføres med trykkluftdrevet bergbor. Både topphammer og senkborhammer kan brukes. Fjellkontrollen består i å registrere når man har fått en langsom og relativt jevn synkning av boret idet dette er en sterk indikasjon på at boret er i fjell. Det bores vanligvis 3 m for å konstatere at det ikke er en stor stein.

Vingeboring brukes til å måle jordartens udrenerte skjærfasthet direkte i grunnen. Skjærfastheten beregnes utfra målt torsjonsmoment på et vingekor som presses ned i ønsket dybde og dreies rundt inntil brudd oppstår. Grunnens fasthet bestemmes først i uforstyrret, og etter brudd i omrørt tilstand. Resultatene kan i sterk grad påvirkes av sand, grus og stein ved vingekorset. Det skal også bemerkes at resultatene av andre grunner i mange tilfelle må korrigeres før fasthetsverdiene brukes i stabilitetsberegninger.

Prøvetaking kan utføres med forskjellig utstyr. Ønskes "uforstyrrede" prøver brukes en ϕ 54 mm sylindrerprøvetaker som er forsynt med et tettsluttende stempel. Prøven skjæres ved at sylindere skyves nedover i grunnen mens stemplet holdes tilbake. Sylindere med prøve blir trukket opp igjen, forseglet i begge ender, og bragt til laboratoriet. Ønskes bare såkalte "representative" prøver, brukes enklere utstyr som skovelbor og kannebor. Felles for disse er at massen skaves inn i en beholder som deretter tas opp. Tilsvarende prøver kan også tas ved å skru en stålskrue ned i grunnen og trekke den opp igjen.

Poretrykksmåling går ut på å måle trykket i de vannfylte porene i jordarten. Dette gjøres ved å føre ned til ønsket dybde et såkalt piezometer som består av et stålrør med et porøst filter i enden. Vann fra jordarten vil kunne trenge inn gjennom filteret mens jordpartiklene blir holdt tilbake. På innsiden av filteret kan man så enten ha en elektrisk trykkmåler som registrerer det vanntrykket som bygges opp og som balanserer med poretrykket utenfor, eller filteret er forbundet med en tynn slange inne i stålrøret. Stigehøyden av vannet i slangen er da porevannstrykket i filterets nivå. Ved fremstilling av resultatene angis som regel det nivå (m.o.h.) som vannet stiger til (poretrykksnivået).

BESKRIVELSE AV LABORATORIEUNDERSØKELSER

I laboratoriet blir prøvene først beskrevet på grunnlag av besiktigelse. Deretter blir følgende undersøkelser rutinemessig utført, (undersøkelser merket ^x) kan bare utføres på uforstyrrede prøver):

Romvekt ^x_v (t/m³) av naturlig fuktig prøve.

Vanninnhold w (%) angir vekt av vann i prosent av vekt av fast stoff. Det blir utført flere bestemmelser av vanninnhold fordelt over prøvens lengde.

Flytegrensen w_L (%) og *utrullingsgrensen* w_p (%) angir henholdsvis høyeste og laveste vanninnhold for plastisk område av omrørt materiale. Plastisitetsindeksen I_p er differansen mellom flyte- og utrullingsgrensen. Disse konsistensgrensene er viktige ved bedømmelse av jordartens egenskaper. Konsistensgrensene blir vanligvis bestemt på annenhver prøve.

Følgende skala benyttes til å klassifisere leire etter plastisitet:

Lite plastisk leire	$I_p < 10$
Middels plastisk leire	$I_p = 10-20$
Meget plastisk leire	$I_p > 20$

Skjærfastheten s (t/m^2) bestemmes ved enaksede trykkforsøk. Normalt blir det skåret ut et prøvestykke med tverrsnitt $3,6 \times 3,6$ cm og høyde 10 cm på midten av sylinderprøven. Unntaksvis blir fullt tverrsnitt (ϕ 54 mm) benyttet. Det tas hensyn til prøvens tverrsnittsøking under forsøket. Skjærfastheten settes lik halve trykkfastheten.

Videre blir uforstyrret skjærfasthet s og omrørt skjærfasthet s' bestemt ved konusforsøk. Dette er en indirekte metode til bestemmelse av skjærfastheten, idet nedsynkningen av en konus med bestemt form og vekt måles og den tilsvarende skjærfasthetsverdi tas ut av en tabell. Både trykkforsøk og konusforsøk gir udrenert skjærfasthet.

Følgende skala benyttes til å klassifisere leire etter udrenert skjærfasthet:

Meget bløt leire	$s < 1,25 t/m^2$	\approx	12,5 kN/m ²
Bløt leire	$s = 1,25 - 2,5 t/m^2$	\approx	12,5 - 25 """"
Middels fast leire	$s = 2,5 - 5,0 t/m^2$	\approx	25 - 50 """"
Fast leire	$s = 5,0 - 10,0 t/m^2$	\approx	50 - 100 """"
Meget fast leire	$s > 10 t/m^2$	\approx	100 """"

Sensitiviteten $S_t = \frac{s}{s'}$, er forholdet mellom skjærfastheten i uforstyrret og omrørt tilstand.

Følgende skala benyttes til å klassifisere leire etter sensitivitet:

Lite sensitiv leire	$S_t < 8$
Middels sensitiv leire	$S_t = 8 - 30$
Meget sensitiv leire	$S_t > 30$

Følgende spesielle forsøk blir utført etter nærmere vurdering i hvert tilfelle:

Ødometerforsøk $x)$ utføres for å finne en jordarts sammentrykkbarhet. Prinsippet ved ødometerforsøkene er at en skive av jordarten med diameter 5 cm og høyde 2 cm belastes vertikalt. Prøven er innesluttet i en sylinder og ligger mellom 2 porøse filtersteiner. Lasten påføres trinnvis, og sammentrykkingen av prøven observeres som funksjon av tiden for hvert lasttrinn. Resultatene fremstilles ved å tegne opp den relative sammentryking e som funksjon av belastningen. Setningsutviklingen tegnes opp i tidsdiagram. Dette gir grunnlag for beregning både av setningenes størrelse og tidsforløp. Tidsforløpet er imidlertid særlig usikkert på grunn av mange ukjente faktorer som spiller inn.

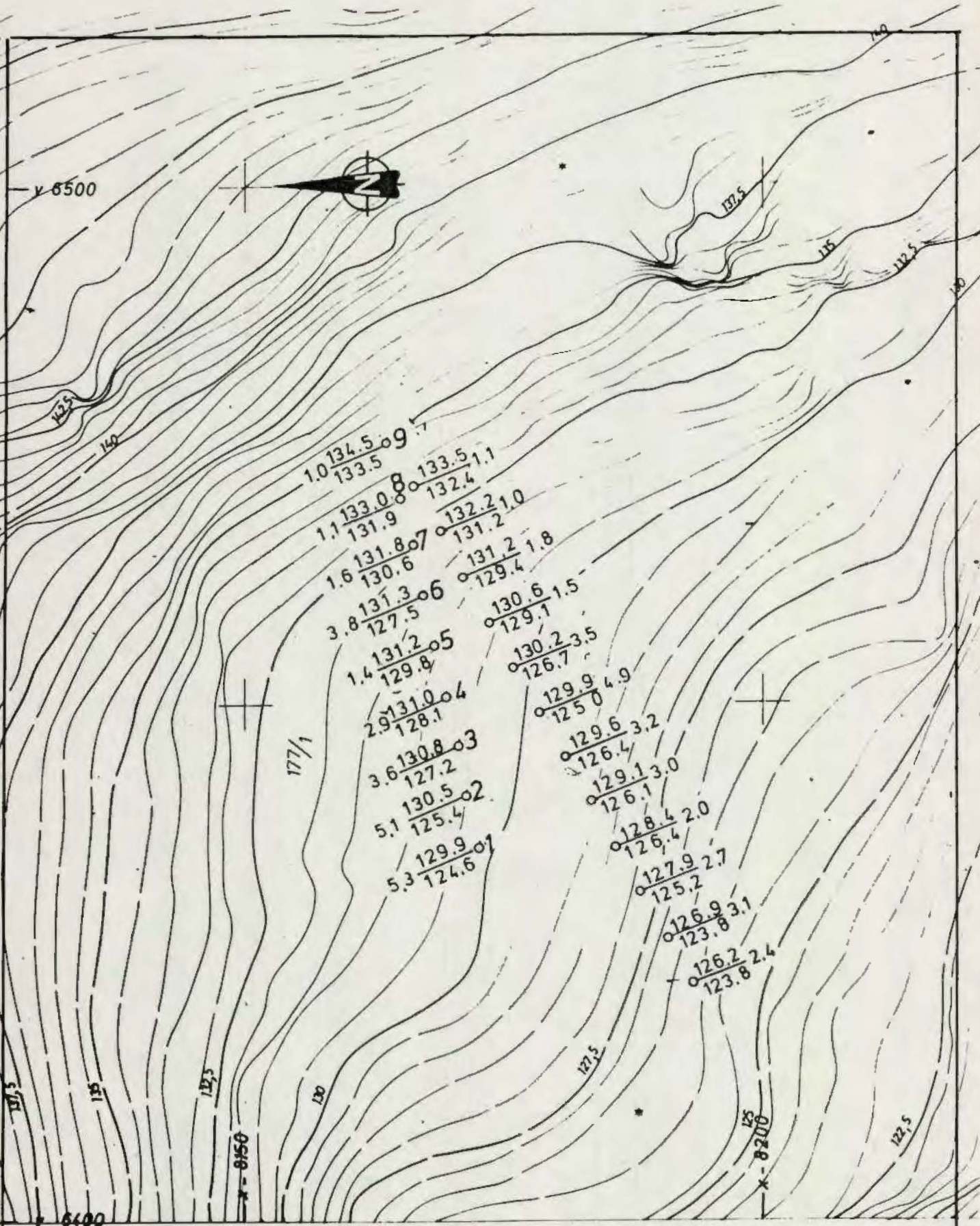
Kornfordelingsanalyser av friksjonsjordarter (grovere enn silt og leire) utføres ved sikting, som regel i helt tørt tilstand. Inneholder massen en del finere stoff blir den våtsiktet. For silt og leire benyttes hydrometeranalyse. En viss mengde tørt materiale oppslemmes i en bestemt mengde vann. Ved hjelp av hydrometer bestemmes synkehastigheten av de forskjellige kornfraksjoner og på grunnlag av Stoke's lov kan kornstørrelsen tilnærmet beregnes.

Fortorvningsgraden i organiske jordarter bestemmes ved besiktigelse og krysting av materiale mellom fingrene. Graderingen skjer i henhold til von Post's ti-delte skala H 1 - H 10. Torv kan deles i følgende grupper:

Fibertorv	H 1 - H 4, planterester lett synlig
Mellomtorv	H 5 - H 7, planterester svakt synlig
Svarttorv	H 8 - H10, planterester ikke synlig.

Organisk innhold (humusinnhold) bestemmes vanligvis ved glødning av tørt materiale. Glødetapet (vekttapet) angis i prosent av tørt materiale.

Proctorforsøk brukes til å undersøke pakningsegenskapene hos jordarter, spesielt hos velgraderte friksjonsmasser. Massen blir stampet lagvis inn i en stålsylinder av bestemt volum, og tørr romvekt beregnet etter tørking av prøven. Avhengig av pakkingsarbeidet skilles mellom standard Proctor og modifisert Proctor. Den siste innebærer størst pakkingsarbeid. Forsøkene utføres med varierende vanninnhold, og det vanninnhold som gir høyest tørr romvekt kalles optimalt. Den høyeste romvekt kalles 100% Proctor.

○ Terrengkote Boredybde
 Ant. fjellkote

○ Enkel sondering
 NB! Supplerende
 boringer i
 R-1853-2

KLEMETSRUD
 RESIRKULERINGSANLEGG

Situasjon- og boreplan

OSLO KOMMUNE

Målestokk
 1:500

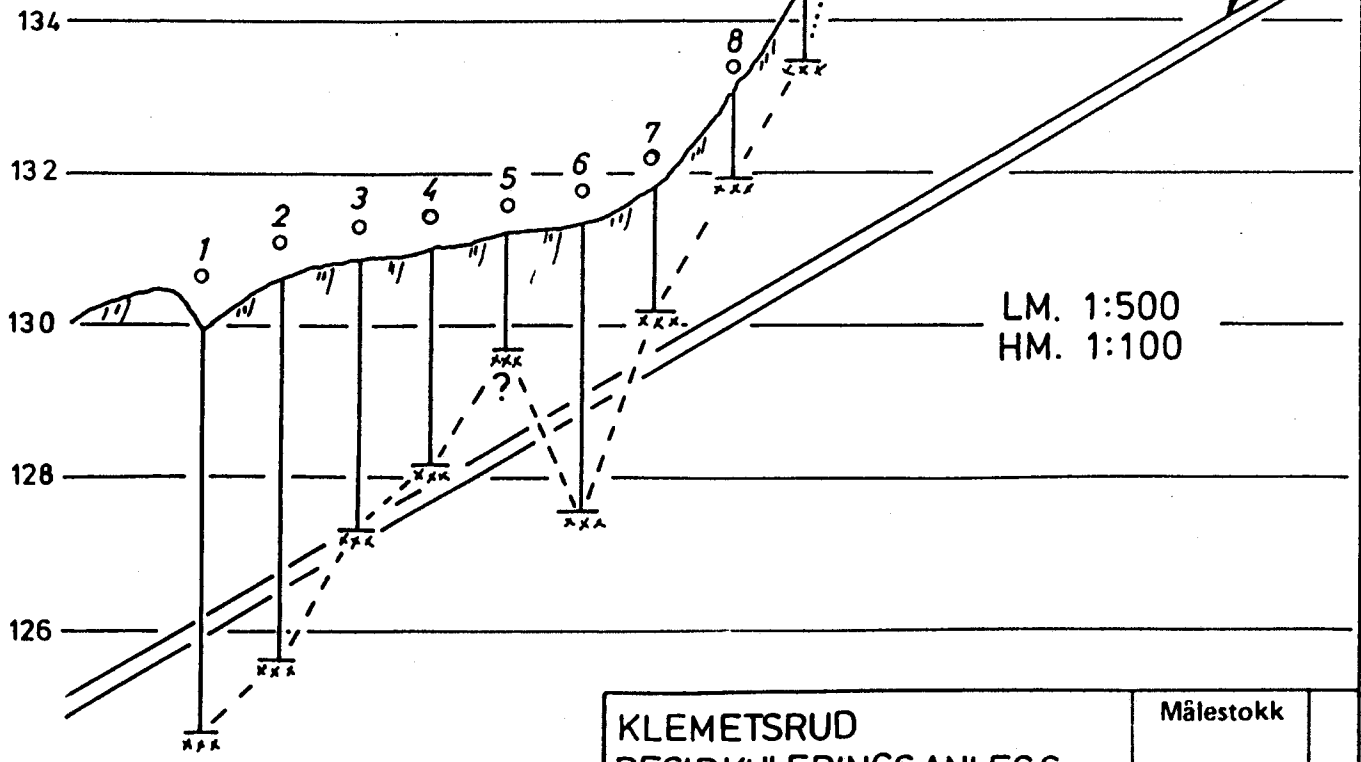
R 1853
 Bilag 1

okt 82

711:05
 rt ref. SO:

Endepunktene utsatt av OVK

Prosjektert
grovhull for
vannledning

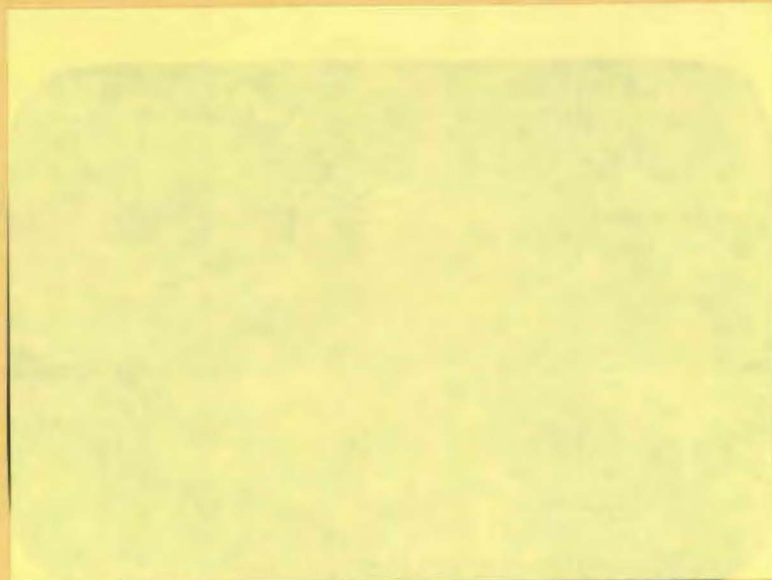
LM. 1:500
HM. 1:100

*NB! Supplerende
boringer mellom
4-5 og 5-6.
og rest for pkt. 1.*

KLEMETSROD RESIRKULERINGSSANLEGG	Målestokk	Kart ref.
	R. 1853	
Lengdeprofil	Bilag 2	Dato okt 82
OSLO KOMMUNE Geoteknisk kontor		

Tilhører Undergrundskartverket

Må ikke fjernes

OSLO KOMMUNE

GEOTEKNISK KONTOR

SO: i 14'''

OSLO KOMMUNE
Geoteknisk kontor
KINGOS GT. 22, OSLO 4
Telf. 35 59 60

RAPPORT OVER:

Klemmetsrud resirkuleringsanlegg.

R-1853-2

9. nov. 1982.

Del 2: Supplerende sonderboringer.

- Bilag 0: Standardbeskrivelse av bor og laboratoriearbeider
- " 3: Situasjons- og borplan
 - " 4: Profil. Trasé B-D
 - " 5: Profil. Trasé A-E.

INNLEDNING

I henhold til rekvisisjon nr.7041 B fra Oslo vann- og kloakkvesen og senere avtaler har geoteknisk kontor utført supplerende boringer i forbindelse med prosjekteringen av Klemmetsrud resirkuleringsanlegg.

Denne rapporten supplerer vår tidligere rapport R-1853-1 av 11. okt. 1982. De sonderboringene som da ble utført langs trasé BD er nummerert 1-9 i bilag 3 i foreliggende rapport. De øvrige sonderboringene er unummerert.

Hensikten med de supplerende boringene har vært å kartlegge fjellforløpet

- 1 - langs trasé AE
- 2 - langs trasé BD vest for de opprinnelige sonderboringene (jfr. bilag 3).
- 3 - ved borpunkt 5.

MARKARBEIDET

Markarbeidet ble utført av mannskaper fra vårt kontor den 26 og 27. okt. 1982. Det ble utført 19 enkle sonderboringer til antatt fjell. Borpunktene ble satt ut i fra trasé BD og nivellert ut i fra borpunkt 5 med høyde 131,2 m.

TERRENG- OG GRUNNFORHOLD

Området ligger geologisk sett i prekambrisk grunnfjell som består av gneis.

Bilag 4 viser profil langs trasé BD med de supplerende boringene 10-14 vest for de opprinnelige borpunktene. Borpunkt 14 viser at fjellets laveste kotenivå langs traséen er lavere enn 123 meter. Vestover fra dette punktet stiger fjelloverflaten opp til dagen ca 10 m vest for borpunkt 10.

Dessuten ser en at de to kontrollboringene 15 og 16 ser ut til å bekrefte det opprinnelige antatte fjellforløpet med et lokalt høydepunkt ved borpunkt 5.

Bilag 5 viser profil langs trasé AE. Også i denne traséen ligger fjellet dypere enn den prosjekterte grovhullstraséen (ved pkt. 24).

KONKLUSJON

Fjellforløpet langs trasé BD går opptil 2,5 m under den prosjekterte grovhullsledning.

Fjellforløpet langs trasé AE går ved borpunkt 24 såvidt under den prosjekterte grovhullsledningen.

Minste fjelloverdekning over grovhullet (\emptyset 250) bør være minst 1 meter. I tillegg kommer et eventuelt slingringsmonn for grovhullsboringen og usikkerhet ved fastlegging av fjellforløpet.

Geoteknisk kontor

O. Tokheim

S. Mjåset

STANDARD BESKRIVELSER

BESKRIVELSE AV BORMETODER

Enkel sondering betegner neddriving av stålstenger uten registrering av motstand, for eks. slagsondering med slegge eller slagbormaskin.

Dreieboring utføres ved å måle synkninger under dreining når boret er lastet med 100 kg. Synker det for mindre last dreies ikke. Boret er forsynt med en pyramideformet spiss som er vridd en omdreining. Lengden av spissen er 20 cm og sidekanten er 3 cm. Under opptegning av resultatene angis antall omdreininger pr. m synkning på høyre side av hullet, og lasten på boret på venstre side.

Fjellkontrollboringer utføres med trykkluftdrevet bergbor. Både topphammer og senkborhammer kan brukes. Fjellkontrollen består i å registrere når man har fått en langsom og relativt jevn synkning av boret idet dette er en sterk indikasjon på at boret er i fjell. Det bores vanligvis 3 m for å konstatere at det ikke er en stor stein.

Vingeboring brukes til å måle jordartens udrenerte skjærfasthet direkte i grunnen. Skjærfastheten beregnes utfra målt torsjonsmoment på et vingekor som presses ned i ønsket dybde og dreies rundt inntil brudd oppstår. Grunnens fasthet bestemmes først i uforstyrret, og etter brudd i omrørt tilstand. Resultatene kan i sterk grad påvirkes av sand, grus og stein ved vingekorset. Det skal også bemerkes at resultatene av andre grunner i mange tilfelle må korrigeres før fasthetsverdiene brukes i stabilitetsberegninger.

Prøvetaking kan utføres med forskjellig utstyr. Ønskes "uforstyrrede" prøver brukes en ϕ 54 mm sylindrerprøvetaker som er forsynt med et tette sluttende stempel. Prøven skjæres ved at sylindren skyves nedover i grunnen mens stemplet holdes tilbake. Sylindren med prøve blir trukket opp igjen, forseglet i begge ender, og bragt til laboratoriet. Ønskes bare såkalte "representative" prøver, brukes enklere utstyr som skovelbor og kannebor. Felles for disse er at massen skaves inn i en beholder som deretter tas opp. Tilsvarende prøver kan også tas ved å skru en stålskrue ned i grunnen og trekke den opp igjen.

Poretrykksmåling går ut på å måle trykket i de vannfylte porene i jordarten. Dette gjøres ved å føre ned til ønsket dybde et såkalt piezometer som består av et stålrør med et porøst filter i enden. Vann fra jordarten vil kunne trenge inn gjennom filteret mens jordpartiklene blir holdt tilbake. På innsiden av filteret kan man så enten ha en elektrisk trykkmåler som registrerer det vanntrykket som bygges opp og som balanserer med poretrykket utenfor, eller filteret er forbundet med en tynn slange inne i stålrøret. Stigehøyden av vannet i slangen er da porevannstrykket i filterets nivå. Ved fremstilling av resultatene angis som regel det nivå (m.o.h.) som vannet stiger til (poretrykksnivået).

BESKRIVELSE AV LABORATORIEUNDERSØKELSER

I laboratoriet blir prøvene først beskrevet på grunnlag av besiktigelse. Dernest blir følgende undersøkelser rutinemessig utført, (undersøkelser merket ^x) kan bare utføres på uforstyrrede prøver):

Romvekt ^x_v (t/m³) av naturlig fuktig prøve.

Vanninnhold *w* (%) angir vekt av vann i prosent av vekt av fast stoff. Det blir utført flere bestemmelser av vanninnhold fordelt over prøvens lengde.

Flytegrensen *w_L* (%) og utrullingsgrensen *w_p* (%) angir henholdsvis høyeste og laveste vanninnhold for plastisk område av omrørt materiale. Plastisitetsindeksen *I_p* er differansen mellom flyte- og utrullingsgrensen. Disse konsistensgrensene er viktige ved bedømmelse av jordartens egenskaper. Konsistensgrensene blir vanligvis bestemt på annenhver prøve.

Følgende skala benyttes til å klassifisere leire etter plastisitet:

Lite plastisk leire	$I_p < 10$
Middels plastisk leire	$I_p = 10-20$
Meget plastisk leire	$I_p > 20$

Skjærfastheten s (t/m^2) bestemmes ved enaksede trykkforsøk. Normalt blir det skåret ut et prøvestykke med tverrsnitt $3,6 \times 3,6$ cm og høyde 10 cm på midten av sylinderprøven. Unntaksvis blir fullt tverrsnitt (ϕ 54 mm) benyttet. Det tas hensyn til prøvens tverrsnittsøking under forsøket. Skjærfastheten settes lik halve trykkfastheten.

Videre blir uforstyrret skjærfasthet s og omrørt skjærfasthet s' bestemt ved konusforsøk. Dette er en indirekte metode til bestemmelse av skjærfastheten, idet nedsynkningen av en konus med bestemt form og vekt måles og den tilsvarende skjærfasthetsverdi tas ut av en tabell. Både trykkforsøk og konusforsøk gir udrenert skjærfasthet.

Følgende skala benyttes til å klassifisere leire etter udrenert skjærfasthet:

Meget bløt leire	$s < 1,25 t/m^2$	\approx	12,5 kN/m ²
Bløt leire	$s = 1,25 - 2,5 t/m^2$	\approx	12,5 - 25 "" ""
Middels fast leire	$s = 2,5 - 5,0 t/m^2$	\approx	25 - 50 "" ""
Fast leire	$s = 5,0 - 10,0 t/m^2$	\approx	50 - 100 "" ""
Meget fast leire	$s > 10 t/m^2$	\approx	100 "" ""

Sensitiviteten $S_t = \frac{s}{s'}$, er forholdet mellom skjærfastheten i uforstyrret og omrørt tilstand.

Følgende skala benyttes til å klassifisere leire etter sensitivitet:

Lite sensitiv leire	$S_t < 8$
Middels sensitiv leire	$S_t = 8 - 30$
Meget sensitiv leire	$S_t > 30$

Følgende spesielle forsøk blir utført etter nærmere vurdering i hvert tilfelle:

Ødometerforsøk $x)$ utføres for å finne en jordarts sammentrykkbarhet. Prinsippet ved ødometerforsøkene er at en skive av jordarten med diameter 5 cm og høyde 2 cm belastes vertikalt. Prøven er innesluttet i en sylinder og ligger mellom 2 porøse filtersteiner. Lasten påføres trinnvis, og sammentrykkingen av prøven observeres som funksjon av tiden for hvert lasttrinn. Resultatene fremstilles ved å tegne opp den relative sammentryking e som funksjon av belastningen. Setningsutviklingen tegnes opp i tidsdiagram. Dette gir grunnlag for beregning både av setningenes størrelse og tidsforløp. Tidsforløpet er imidlertid særlig usikkert på grunn av mange ukjente faktorer som spiller inn.

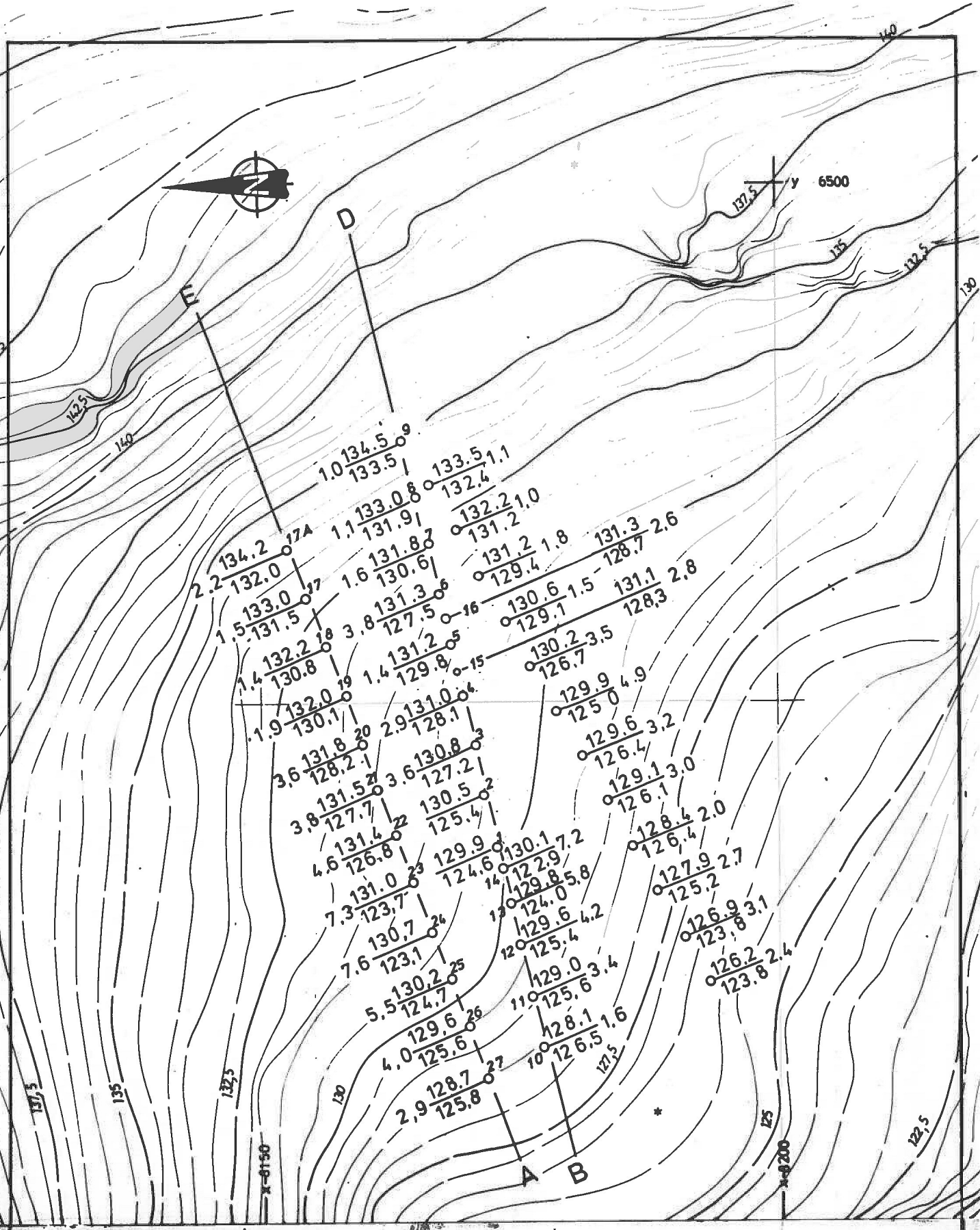
Kornfordelingsanalyser av friksjonsjordarter (grovere enn silt og leire) utføres ved sikting, som regel i helt tørr tilstand. Inneholder massen en del finere stoff blir den våtsiktet. For silt og leire benyttes hydrometeranalyse. En viss mengde tørt materiale oppslemmes i en bestemt mengde vann. Ved hjelp av hydrometer bestemmes synkehastigheten av de forskjellige kornfraksjoner og på grunnlag av Stoke's lov kan kornstørrelsen tilnærmet beregnes.

Fortorvningsgraden i organiske jordarter bestemmes ved besiktigelse og krysting av materiale mellom fingrene. Graderingen skjer i henhold til von Post's ti-delte skala H 1 - H 10. Torv kan deles i følgende grupper:

Fibertorv	H 1 - H 4, planterester lett synlig
Mellomtorv	H 5 - H 7, planterester svakt synlig
Svarttorv	H 8 - H 10, planterester ikke synlig.

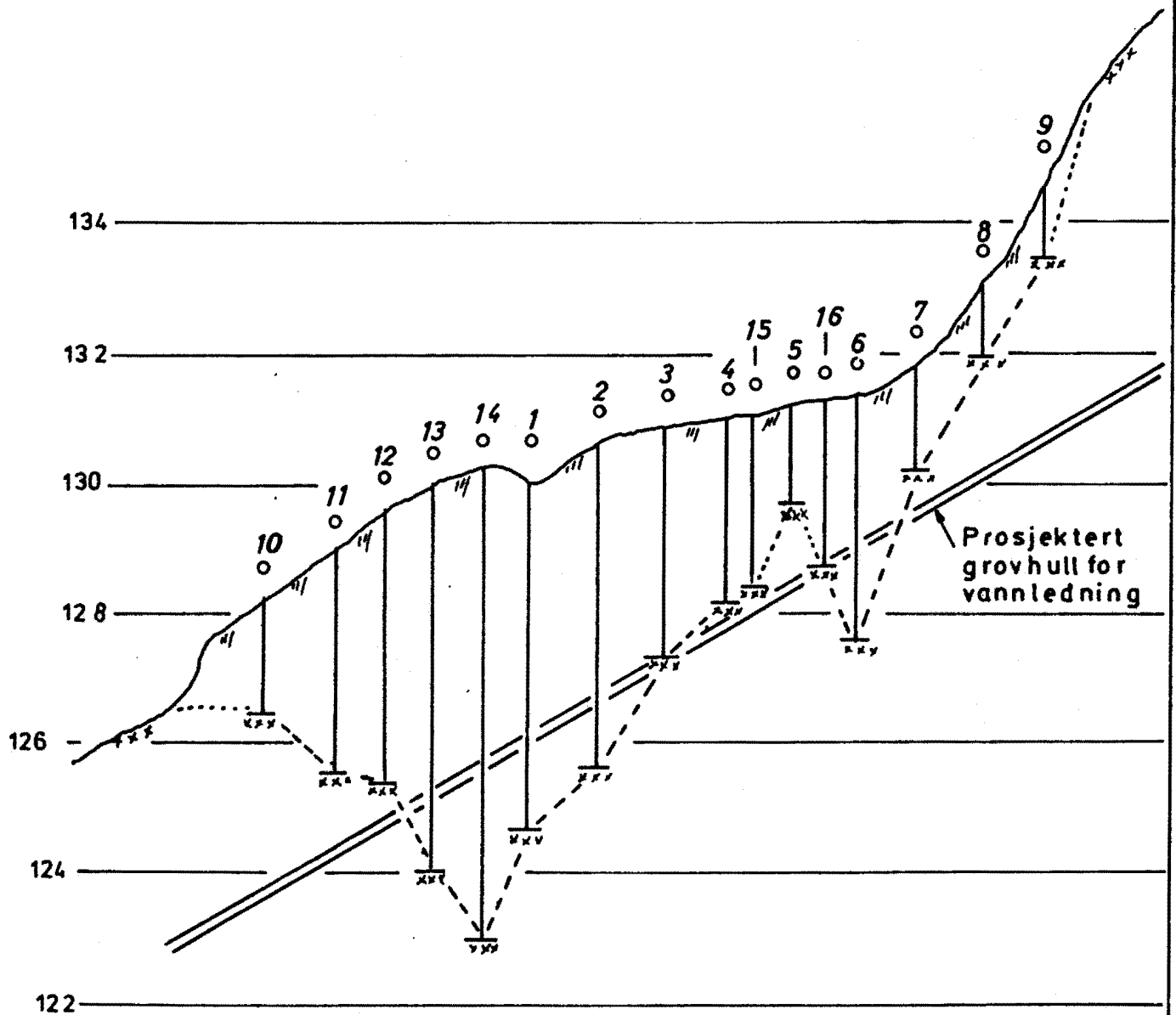
Organisk innhold (humusinnhold) bestemmes vanligvis ved glødning av tørt materiale. Glødetapet (vekttapet) angis i prosent av tørt materiale.

Proctorforsøk brukes til å undersøke pakningsegenskapene hos jordarter, spesielt hos velgraderte friksjonsmasser. Massen blir stampet lagvis inn i en stålsylinder av bestemt volum, og tørr romvekt beregnet etter tørking av prøven. Avhengig av pakkingsarbeidet skilles mellom standard Proctor og modifisert Proctor. Den siste innebærer størst pakkingsarbeid. Forsøkene utføres med varierende vanninnhold, og det vanninnhold som gir høyest tørr romvekt kalles optimalt. Den høyeste romvekt kalles 100% Proctor.

○ Terrangkote
 ● Ant. fjellkote
 ● Enkelt sondering

KLEMETSRUD RESIRKULERINGSANLEGG	Målestokk	Kart ref. SO: 114 ¹⁹⁷⁷
Situasjon- og boreplan	R.	1853
		Bilag 3
OSLO KOMMUNE <small>Geoteknisk kontor</small>	Dato okt 82	

LM 1:500
 HM 1:100

**KLEMETSROD
 RESIRKULERINGSANLEGG**

Profil: Trase B-D

OSLO KOMMUNE
 Geoteknisk kontor

Målestokk

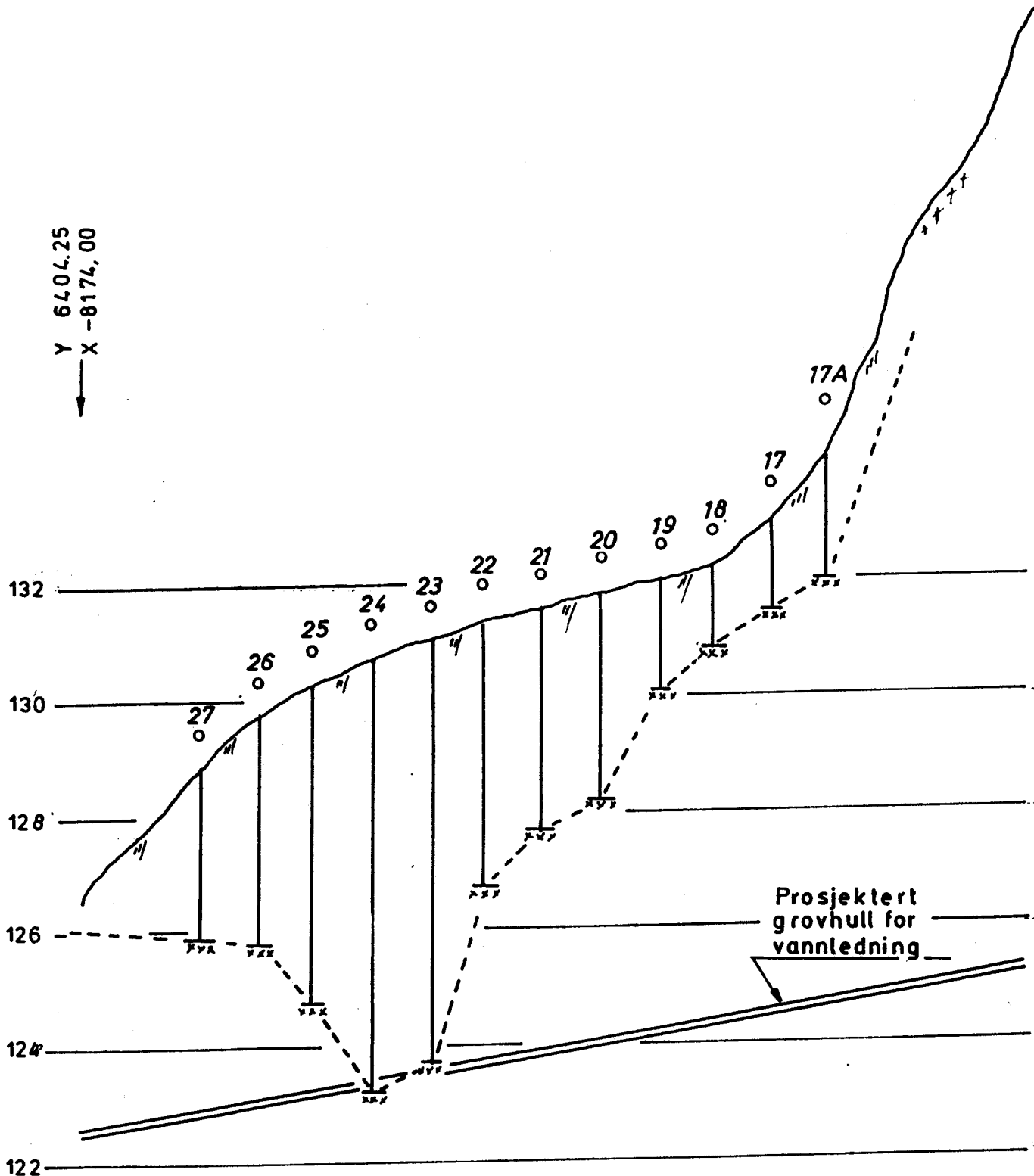
R- 1853

Bilag 4

Dato okt 82

Kart ref.

Y 6404.25
 X -8174.00
 ↓

LM 1: 500
 HM 1: 100

KLEMETSRUD
 RESIRKULERINGSANLEGG

Profil Trase A - E

OSLO KOMMUNE
 Geoteknisk kontor

Målestokk

R- 1853

Bilag 5

Dato okt 82

Kart ref.